

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Tomus ...**

Lugduni, 1652-1663

Caput 23. Circa Cognationis carnalis Impedimentum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80577](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80577)

D V B I V M XXVI.

An ordo susceptus post rationis usum, sed ante pubertatem, irritet matrimonium, cum adeptus pubertatem non ratificat?

Irritat quidem. Quia libera voluntate ad Ordine Sacri est pro motus. Sic Sotus l. 7. de iust. q. 2. a. 5. Vega 10. 2. sum. c. 57. casu 7. Glos. s. Pueri. v. Ad Sacros. & c. unico v. Discretionis, de Cler. per salt. promotio. Vbi Anton. 2. Cardin. n. 2. q. 1. Bonifac. Clem. fin. nu. 26. & 27. Alex. Carret. l. 3. de spons. c. 3.

Non irritat nisi adeptus pubertatem ratificet. Quia votum solemne expressum in Religione approbata ante pubertatem emissum, nisi post eam ratificetur, non obligat. c. 1. & c. Illud. 20. q. 1. & c. Ad nostrum, de Regular. Ergo nec votum solemne tacitum emissum in Sacri Ordinis susceptione. Ita Sanch. l. 7. d. 30. n. 8. citas Innocent. Hostiens. Ioan. Andr. Abbat. Anchar. Henric. Hugon. Immol. Rebuf. & alios

Cum his opinor integrum esse huic matrimonium inire, si nolit in ordine perseverare. Quia ad nullam continentię legem obligatur. Quę si eris autem, quandoque possit resilire. Respondeo, quodcumque ante pubertatem resilire posse: vel statim ac pubertatem adeptus est, ita vt necesse sit ratificet, pubertatem adeptus.

D V B I V M XXVIII.

An Ordo Sacer per vim, vel metum assumptus, dirimit matrimonium postea initum?

Is Ordo obligat ad continentiam vnde matrimonium postea initum irritum est. Quia sic ordinatus characterem ordinis accipit, cui annexa est castitas. Cum ergo accessorium sequatur naturam principalis Regula Accessorium. 4. 2. de reg. iur. in 6. ac principale valeat, valebit quoque accessoria ad castitatem obligatio: vnde matrimonium postea initum, irritum erit. Certę metu baptizatus, compellitur seruare fidem, reliquasque Ecclesię leges, eo quod characterem recipiat, C. de Iudicis, d. 45. quod est ex concil. Tolet. 4. c. 56. At vt fides, & lex Christiana comitantur characterem Baptismi, ita castitas Ordinis characterem. Sic Supplement. sum. Pisane v. Ordinatus 1. num. 6. Tabie. v. Ordo 2. fin. Armilla. v. Ordo. nu. 6. Rota in nouissi. p. 1. decis. 560. a. n. 7. Gaeta repet. c. Ad limina 30. qu. 1. §. 3. qu. 19. n. 96. Palud. in 4. dist. 38. q. 3. a. 4. concl. 6. n. 28. D. Antonin. 3. p. tit. 14. c. 16. Sotus l. 7. de iust. q. 2. a. 5. in solut. ad argu. vltimum.

Ordo is per vim vel metum assumptus nec obligat sic initiatum continentiam seruare, nec dirimit matrimonium postea contractum. Quia constitutio Ecclesię non obligat Clericos directę ad castitatem, sed ad castitatis votum emittendum. Quare qui votum illud castitatis in susceptione Ordinis Sacri tacitę emittit, ex solo voto ad eam tenetur: & solum obligat constitutio Ecclesię, quando hic ini-

tatus votum non emisit. At hic cum in susceptione ordinis non habuerit voluntatem contrariam, vere votum annexum Ordini tacitę emisit instar aliorum Clericorum. Cum ergo ex voto non manserit obligatus, irritante illud eadem Ecclesia ratione metus, nulla ratione manebit obligatus: vnde matrimonium postea contractum minime dirimetur. Ita Sanchez l. 7. d. 29. n. 5. Richar. in 4. dist. 25. a. 4. q. 2. ad 3. Maior. dist. 24. q. 2. in solut. ad 5. Sotus dist. 25. q. 1. a. 2. ad 3. Henric. l. 10. c. 14. nu. 3. & l. 12. c. 5. n. 9. lit. Q. Azor. l. 13. §. 14. qu. 8. Petr. de Ledef. de Sac. Ord. c. 6. difficul. 3. disto 2. Sa sum. verb. Ordo, n. 24. Barth. a Ledef. de Ord. dub. 14. Vega 10. 2. sum. c. 57. casu 6.

Probabilior mihi sententia hęc. Quia ius id seruat in metu gestis, vt ea quę facile reparari, & ad pristinum statum restitui ope Iudicis nequeunt, omnino cesset: ne destitatur remedio iniuriosum metum passus. Ob eam planę rationem matrimonium metu initum irritauit: quod semel contractum dissolui à Iudice nequeat. At cum ceteri contractus irritari facile possint à Iudice, eos metu initos non irritauit, sed à Iudice rescindendos reliquit. Cum ergo obligatio ad castitatem ordini Sacro annexa, vbi semel contracta fuerit ope Iudicis dissolui non possit, æquum est, vt Ecclesia eam obligationem irritari. Colligo, posse hunc licitę matrimonium contrahere. Quia sola obligatio ad castitatem Ordini annexa possit obstaculo esse: at non tenetur continere, vt vidimus. Imo nec tenetur continere, quamuis metus non sit cadens in virum constantem, modo sit talis, vt prę timore illo initiatus esset: eoque secluso nullatenus initiatus. Hoc quidę probabile esse iudico, licet probabilis fateor esse oppositum nempe solummodo metum cadentem in constantem virum id operari.

CAPVT XXIII.

Circa Cognationis carnalis Impedimentum.

D V B I V M XXXIX.

An consanguinitas in prim gradu lineare, Et dirimat iure naturali matrimonium?

REcolo ex sect. 1. triplicem esse cognationem, quę matrimonium dirimit: Naturalem seu carnalem spirituales & Legalem: triplicemque esse consanguinitatis lineas, Rectam descendentię à patre in filios nepotes, & lineam Rectam ascendentię à filiis in patrem, aum, & c. Transuersalem, quę est collatio personarum quę ab vno eodęque principio descendunt, vt sunt

ELSCO
Theob
Tom

Seçtio II. Dubia, De Impedimentis. 221

sunt plures fratres, patrueli, &c. Ad memoriam ex illo tractatu reuoca quam ratione annumerandi sunt gradus consanguinitatis in ordine ad matrimonium dirimendum. Queritur ergo, num consanguinitas in primo gradu lineæ recte dirimat iure naturali matrimonium?

219
Non dirimit
naturali iure

Non dirimit naturali iure. Quia matrimonium patris cum filia, seu matris cum filio non aduerfatur substantiæ, aut fini intrinseco matrimonij. Nam possunt parentes, ac filij mutuam sibi corporum potestatem tradere, tanquam illorum veri domini ad indiuiduam vitam agendam, in quo consistit matrimonij substantia. Nec fini primario aduerfatur. Nam potest inde subsequi generatio prolis; & tantum abest vt recte eius educationi obstat, vt potius mirum in modum ei deseruiat. Nihil enim ita conducit bonæ prolis educationi, ac mutus amor, mutuaque coniugum habitatio; quæ maxime seruantur inter parentes & filios inter se coniugatos. Nec etiam secundario fini repugnat: imo ad extinguendum libidinis ardorem, conducit. Quia ex conuictu maris & fœminæ quorūcumque excitari solet sæpius concupiscentiæ ardor, & non semel inter parentes & filios ob incautam, ac nimiam familiaritatem: qui vtique extinguetur, inito inter ipsos matrimonio. Certe nõ apud omnes nationes lumine naturali ductas nefas existimatur est, partes cū liberis matrimonio colligari. Nã apud Persas hæc connubia admittuntur, vt referunt Strabo. l. 15. Archæ. l. 5. c. 14. Curtius. l. 7. Tertul. in Apolo. c. 9. Et de Partibus testatur Lucan. l. 4. Et de Medis, Æthiopiibus, Indis, ac Scotis affirmat D. Hierony. l. 2. in Iovinian. Et de Hybernis Strabo. l. 4. Et de Natura Regione refert Curtius. l. 8. Et de Nomadum natione testatur D. Chrysof. in 2. Pauli ad Corinth. hom. 8. Constat ergo, matrimonium inter parentes & filios non esse iure naturæ irritum. Porro in hanc sententiam inclinat Basil. l. 7. c. 31. n. 5. fatuus: Nisi forte quis dicat, matrimonium patris cum filia, matris cum filio diuina aliqua lege potius prohibitum, quam naturali: quæ quia consonat naturæ, naturalis dicitur; & traditione deriuata sit. Quod mihi aliquantulum arridet, cum non inueniam firum aliquod argumentum, quod ostendat, hanc coniunctionem iure naturali nullam, cū non opponatur ita clare fini matrimonij, quod necessarium esset, vt iure naturali irritaret. Ita ille, in cuius sententiam valde pressus ostenditur Caramuel libr. 2. Theol. Mor. n. 545.

220
Dirimit naturali iure.

Dirimit naturali iure. Quia ex natura rei illæ solæ personæ sunt ad matrimonium habiles, inter quas possit esse æqualitas, & mutua subiectio ad actum coniugij: at huiusmodi æqualitas, ac subiectio non possunt coherere cum naturali potestate patris in filium: ergo. Ita D. Tho. in addit. q. 54. a. 3. Sanch. l. 7. d. 51. n. 8. Cornejo d. 7. d. 11. Laym. l. 5. r. 10. p. 4. c. Coninch d. 32. d. 1. Hurtad. d. 14. diff. 3. Meus Diana p. 3. r. 1. resol. 71. Trull. cap. 9. dub. 7. n. 7. Banni. de imped. Cogn. q. 1. Palaus 10. 5. d. 4. p. 6. n. 8.

221
Hoc mihi, imo & omnibus indubitatum.

Hoc mihi, imo & omnibus indubitatum. Quia omnes gentes bene instructæ solo naturæ lumine edoctæ nuptias inter hos nefandas iudicantur: & Persæ ea connubia permittentes notantur vt barbari. Vt à Tertul. in Apolog. c. 9. à D. Chrysof. hom. de Pentec. à Theodor. l. de legibus. & à D. August. l. 3. qq. in Leuit. qu. 61. Et Escob. & Mend. Theol. Moral. Tom. III. P. II.

D. Ambros. Epist. 66. ad Patern. dicitur, connubium patris cum filia pugnare cum lege naturæ in singulorum cordibus scripta. An non etiam bruta instinctu quodam naturali ducta concubium cum parentibus refugunt? Annon Gentes fratrum cum sororibus coniugia, nedum parentum cum filiis abhorrent? Profecto huiusmodi coniunctio aduerfatur quodammodo ipsius matrimonij substantiæ; nam cum hoc sit quidam contractus, & coniugalis amicitia, desiderat duo extrema distincta, quorum vnum nõ sit alterius pars iuxta illud Genes. 2. Et erunt duo in carne vna. At filij sunt quedam parentum pars: Non ergo possunt matrimonio iungi.

D V B I V M X X X.

An consanguinitas in primo gradu dirimat matrimonium in casu extrema necessitatis?

Dirimit quidem, vnde in casu extrema indigentia, v. gr. si soli filius & mater aut pater & filia in mundo superessent, non liceret eis coniugium inire nisi ex speciali Dei dispensatione. Quia matrimonium illud super indubitata cadit materia, & ad illud naturaliter inhabili. Quamuis autem necessitas quandoque ab obligatione legis aliquid prohibentis excuset: tamen non potest capacitem, quam in se non habet, exhibere. Sic Caiet. 2. 2. q. 254. a. 9. Petr. de Ledes. q. 54. a. 3. diff. 1. Coninch d. 32. n. 14. Hurtad. d. 17. diff. 1. Sotus l. 2. de iust. q. 3. a. 8. ad 3. Bann. r. 11. q. 1. de imped. cognat. assert. 2. quamvis q. sequenti contrarium sentire videatur. Perez de matr. d. 33. sect. 3. n. 11. addens, nec Deum posse patri, vel matri cum filia, aut filio matrimonium inire.

222
Dirimit plane.

Non dirimit, sed hoc in casu licitum esset matrimonium. Quia malum ordinis inferioris coonestari potest propter superioris ordinis bonum: vt damnū vitæ propter bonum rationis. Cum ergo malum priuatum irreuerentiæ paternæ conflurgens ex huiusmodi coniugio sit inferioris ordinis respectu boni communis, ad quod spectat speciei conseruatio, poterit coonestari, vt ei consulatur. Ita Valent. 4. p. d. 10. q. 5. pun. 1. Veracr. p. 1. spec. art. 43. Sotus in 4. dist. 40. quæstion. vnic. art. 3. Palac. ibi. d. vnic. Vega tom. 2. sum. c. 34. casu 125. Sanch. lib. 7. d. 51. n. 10. Peland. in addit. ad 3. p. 9. 54. d. 2. Candi. discept. 28. art. 5. dub. 4. L. oblin. v. Matrimonium. n. 20. Laym. p. 4. c. 6. n. 1. Gutier. c. 96. n. 14. Palaus d. 4. p. 6. n. 3. Trull. l. 7. cap. 9. dub. 7. n. 7. Diana p. 3. r. 1. resol. 71. inferens, (apposite quidem) hoc in casu Pontificem præcipere patri & filia, vt coniugium inirent: eosque obedire teneri.

223
Minime dirimit.

Vtiorē hanc partem existimo sciens D. Chrysof. tom. 44. in Gen. & D. Ambrosium l. 1. de Abrab. c. 6. filias Loth à culpa excusare, dum cum patre concubuerunt: existimabant enim nullum superstitem esse alium virum, qui posset generationi deseruire. Ceterum licet prima sententia admodum sit probabilis, minime admiserim, quod meus Perez addidit, nec Deum posse talem concedere facultatem, quod quidem nullo solido posse fundamine affirmari iudico.

224
Hanc partem iudico veriorē.

DUBIA
MORALIA
III. IV.
I. II.

DV BIV M XXXI

An prohibitio & irritatio matrimonij inter ascendentes, & descendentes iure natura inducitur, protrahatur ad quemcumque gradum in infinitum?

225
Protrahitur
ad quemcumque
gradum
in infinitum.

Protrahitur quidem. Quia natura respicit matrimonium inter parentes ac liberos ratione reuerentia illis ab his debita. At maior reuerentia ac subiectio debetur ascendentibus remotioribus & eo maior, quo ascendens remotior est. Et quamvis hominum ingratitude, seu potius ascendendum remotiorum morte, amicitia inter ascendentes ac descendentes remotiores euanescat: non tamen ob id tollitur naturalis reuerentia, & subiectio debita. Repugnat igitur naturae inter hos socialis matrimonij aequalitas. Et quia iure civili statutum est, prohibitionem hanc nullis finibus contineri, sed in infinitum protrahi. *Instit. de nuptiis §. Ergo non omnes l. Nuptia, §. 3. l. Et nihil, §. 4. ff. de ritu nupti.* Vbi & ad ascendentes illegitimos extenditur. Sic Vasquez, Toledo, Petr. de Soto, Bellarm. & alij usque ad quinquaginta tres Doctores, quos citat Sanchez l. 7. d. 5. n. 12. Coninch d. 3. l. dub. 1. Rebel. l. 3. q. 5. n. 13. Reginal. l. 3. n. 119. Villalob. tr. 14. d. 1. §. 8. n. Torrell. l. 2. practica. c. 15. §. 8. n. 7. Hurtad. d. 17. d. 1. 4. Inferentes Adamum hodie resurgentem nullam uxorem ducere posse: ut qui est vniuersi humali generis parens.

226
Non protrahitur
ad quemcumque
gradum.

Non protenditur in infinitum. Quia cum consanguinitatis ratio sit participatio eiusdem sanguinis communicata à virtute generante spiritus, & hæc eodebilio reddatur, quo in plures generationes protenditur: nequit in infinitum extendi, sed tandem exinguetur, ac deficient: Ergo impossibile est, in quacumque linea consanguinitatem in infinitum protrahi: ac subinde dicendum necessario erit, impedimentum hoc consanguinitatis in recta linea certis finibus, attentio iure naturae contineri. Ita D. Tho. 2. 2. q. 154. a. 9. ad 3. Caiet. ibi, Sanchez l. 7. d. 5. n. 13. Barth. à Ledes. dub. 37. concl. 4. Sa. de Imped. dirim. nu. 4. Vega tom. 2. sum. 2. c. 34. casu 164. & 127. Petr. de Ledes. q. 54. a. 3. d. 1. §. 2. concl. vni. & alij.

227
Hoc mihi probabilius.

Probabilius hoc mihi. Nam si ius humanum spectem, ius canonicum cap. Non debet, de consang. & affini. omnes consanguinitatis gradus matrimonio obstantes intra quartum gradum conclusit, nec distinxit an linea esset recta ascendentium, an potius collateralium transfuersa. Nec refert, ius Civile statuisse, impedimentum hoc in recta linea in infinitum protrahi. Quia solius iuris Canonici est, inter fideles matrimonij impedimenta decernere; nec quom confert ius Civile prohibitio, nisi expresse iure Canonico approbetur. At hæc prohibitio non est iure Canonico approbata, quin reprobata potius c. Non debet.

DV BIV M XXXII

An dato, quod prohibitio matrimonij in linea recta ascendentium & descendentium certis finibus contineatur, iure natura ali attentio extendatur ad alios gradus præter primum?

Extenditur ad alios gradus præter primum. Quia ad quartum gradum protrahitur iuxta c. Non debet, de consang. & affini. quod gradus consanguinitatis, in quibus interdicitur matrimonium, ad quartum restrinuit. Sic Goffred. sum. tit. de consang. n. 7. Monald. sum. vbi de matr. de imped. consang. Rosella v. Impedimentum, imped. §. num. 6. Angelus v. Matrimonium, 3. impedim. 6. in addit. a. n. 1. Palac. in 4. d. l. 40. d. 1. ait esse probabile, non certum. Alij docent, non excedere prohibitionem hanc vigesimum gradum. Sic Couar. 4. decret. p. 1. c. 6. §. 6. Alij asserunt protendi usque ad septimum gradum, ita tamen, ut ultra quartum sit integrum Pontifici dispensare. Sic Ludou. Lopez p. 2. Instr. de matr. c. 49. Alij affirmant, in secundo gradu esse irritum iure naturae, & probabile videri, etiam in quarto gradu, at non ulterius. Sic Henric. l. 12. c. 9. n. 3. Alij existimant protrahi iuris naturalis prohibitionem in linea recta usque ad secundum gradum, ut inter patres & filios, auos & nepotes sit matrimonium irritum: nec ulterius progredi. Quia nepotes reuerentia quandam exhibere debent: auis sicut patribus: in vterioribus autem gradibus non est tanta propinquitas. Sic Sorus in 4. d. l. 40. q. vni. a. 3. Valent. 4. p. d. 10. q. 5. pun. 3. Angl. p. 1. q. 13. a. 3. dub. 2.

In solo primo gradu ascendenti & descendenti recte linea est interdicitur matrimonium iure naturae, ut irritum sit, eo attento, ut inter solos patres ac liberos. Quia auus, & ceteri ascendentes non sunt principij nepotum per se, sed per accidens: ad rationem enim filij, ut filius est, solus desideratur, ut à patribus origine trahatur: ac per accidens, ut filius patris alij patre habuerit; filij enim Adami carerent auo, ita veri filij fuere, ac illi habentes. Ac proinde reuerentia debita auis à nepotibus non est debita necessario, & per se, sed per accidens, ut potest quæ in sola ratione principij, & causa per accidens fundatur. Non igitur ea reuerentia, ac superioritas per accidens ita impedimentum præstabit de iure naturae matrimonio inter eos, ut illud eodem iure irritet. Ita D. Tho. 2. 2. q. 154. a. 9. ad 3. Sánchez l. 7. d. 5. n. 19. & penes ipsi vterq; Ledes. Sa. Vega, Llamas & alij usque ad quatuordecim Doctores. Filliuc. tr. 10. p. 2. c. 1. n. 180. Bonac. q. 3. p. 1. §. 1. n. 7. Candid. Machad. Cornejo, & alij, quos sequitur Leand. tr. 9. d. 1. q. 7. Basil. l. 7. c. 3. n. 4. Ochag. tr. 3. q. 55. n. 3. Palas d. 4. pun. 6. n. 9. Trull. dub. 7. m. 7. Bauni. q. 2. sine.

His hæreo. Quia auus respectu nepotis non habet rationem genitoris, sed solam rationem causæ quasi applicatis genitoris: et causa applicatis alia causa suo effectu, non est per se, sed per accidens causa illius effectu. Quare loquendo de reuerentia naturali, non est verum, maiorem exhiberi auo. Quia reuerentia naturalis respectu auis est

Sectio II. Dubia, De Impedimentis. 223

est per accidens: at respectu patris per se est. Fateor, verū esse de reuerētia politica: aut enī in vtrūq; dominum, & primum in gubernando principium reueremur.

DVBIVM XXXIII.

An grauis omnes consanguinitatis in linea transversa prohiberi Levit. 18. dicant nunc iure naturali matrimonium?

131
Nobilitas
pauca.

Præmitto, contineri Levit. 18. quosdam consanguinitatis, & affinitatis gradus, in quibus matrimonium erat interdictum. Consanguinitatis duplex gradus in linea recta nempe paternum cum filiis, aorum cum nepotibus, & aviarum cum eisdem. In linea etiam transversa primus gradus, vt Fratrum cum Sororibus, siue ex vno, siue ex vtroque parente. Et partim secundus in linea inæquali, vt nepotis cum amita, aut matertera, id est, *De sobriño con tia hermana de padre, o madre*. Non tamen erat prohibitum coniugium cum patruo, vel auunculo, id est, *Con tio hermano de padre, o madre*. Affinitatis similiter erant prohibiti alij gradus, vt primus lineæ rectæ ascendentiū, nempe socii cum nuru, vitrici cum priuigna: & e contra priuigni cum nouerca, locus cum genere; & quidam secundus, vt vitrici cum filia priuignæ. In transversa autem linea erat prohibitum coniugium in quodam duplici gradu, vt cum vxore Fratris, & cum Sorore vxoris, vxore viuente; & cum vxore patris. Deinde suppono, in lege Euangelica nullum esse præceptum iuris diuini postriui, demptis fidei, & Sacramentorum præceptis: alia autem præcepta diuina esse simul iuris, naturalis: in quo distat à veteri lege, quæ multa alia præcipiebat. Lege Henricæ lib. 12. cap. 9. num. 5. Bellarm. lib. 1. de matrim. cap. 24. Sotum in 4. dist. 40. qu. vnic. art. 4. His præmissis, duplex est agitata questio. Prior an omnes præfati gradus Levit. 18. interdicti sint de iure naturali, ac proinde nunc in lege Euangelica obligent. Posterior, esto non omnes illi sint legis naturæ, an saltem iure naturæ vetitum sit matrimonium in aliquo consanguinitatis gradu lineæ transversæ. Moneo autem, circa primam, gradus illos non obligare in lege Euangelica ex eo, quod in veteri interdicta fuerint: imo esse hæreticum, asserere, ideo interdictos esse nunc eos gradus, quod in Levitico prohibiti sint. Quia de fide est, legem veterem cessasse. Nec posse etiam dici, ex mero iure diuino nunc obligare: tum quia nullus est locus in nouo Testamento, in quo ea prohibitio contineatur: tum etiam quia nullum est hodie ius merè diuinum, præter fidei, & Sacramentorum præcepta. Quare Doctores contententes eam prohibitionem nunc vigere, necessariò tenentur dicere non fuisse iuris diuini peculiariter Hebræis traditi: sed pertinuisse ad prohibitionem moralem iuris naturalis diuini, vt fuere præcepta Decalogi illis tradita. Pergo ad quæstionem.

Omnes gradus Levit. 18. expressi obligant in

noua lege, ac proinde in illis fuit prohibitum iure ipso naturæ matrimonium. Vnde erit prohibitus iure naturæ primus gradus consanguinitatis in linea transversa æquali, vt inter Fratres, & Sorores: & secundus in eadem linea transversa inæquali, vt inter nepotem, & amitam, vel materream. Quia Deus ipse Levit. 18. tradens ea præcepta, videtur manifestè declarare, prohibitionem eorum graduum non pertinuisse ad præcepta iudicialia, aut ceremonialia illius peculiari legis, quæ morte Christi Domini erant peritura: sed ad præcepta moralia iuris naturalis, quæ ad omnes homines, vniuersæque ad tempora pertinent. Nam postquam tradidit ea præcepta, subdidit: *Ne polluamini in omnibus his, quibus contaminati sunt vniverse gentes, & quibus polluta est terra: scinus ego scelera vestra*. Ergo manifestè declarat, prohibitionem illam iuris naturalis fuisse: alias gentes soli iuri naturali subiectæ, minimè sceleris arguerentur, quod in gradibus ibi prohibitis contraxerint. Sic D. Thom. in 4. dist. 19. qu. vnic. art. 3. ad 3. D. Bonavent. ibi. art. 2. qu. 4. Richard. dist. 40. art. vnic. quest. 5. Paludan. dist. 41. quest. 1. art. 5. concl. 2. num. 27. Rosel. ver. *Impedimentum, impedim. 5. num. 5. Angel. ver. Matrimonium, 3. impedim. 18. numer. 2. Syluest. ver. Papa, quæstion. 17. Tabie. ver. Dispensatio, quæst. 4. num. 5. & alij.*

Non omnes illi gradus consanguinitatis, vel affinitatis Levit. 18. prohibiti sunt de iure naturali irritanti matrimonium in eis iniuriam: que ad eod non obligant omnes illi in lege Euangelica. Quia præcepta illa certos gradus in coniugiis prohibentia erant secundum quid moralia, in quantum decentiam aliquam naturalem præ se ferebat, abstinere ab illis matrimoniis, re vera erant simpliciter iudicialia: quippè ad iustitiam, & Reipublicæ stabilendam pacem tendebant. Si enim matrimonium consanguineorum interdiceretur, necessariò inter extraneos erat ineundum, per quorum conjunctionem pax dilatarer. Et quia Levit. 18. interdicitur matrimonium nepotis cum amita, vel matertera: cum tamen non vetetur neptis cum patruo, vel auunculo coniunctio: & tamè sunt in eodem secundo gradu lineæ transversæ inæqualis: Ergo signum est, eam prohibitionem non esse iuris naturæ, sed ad ceremoniam peculiarem illius Hebrææ gentis pertinere. Ita Scotus in 4. dist. 40. qu. vnic. a. 2. Caiet. c. 18. Levit. c. 2. qu. 154. art. 9. Duard. Abul. Sotus, Couar. Gabr. Ledes. 2. Veracruz. & alij, quos citat, ac sequitur Sanchez lib. 7. dub. 52. num. 6. & omnes moderni.

Hæc sententia ad eod est vera, vt prima iam sustineri non possit. Quia id expressè definit Innocent. III. cap. *Gaudemus, de diuor.* Vbi ait, matrimonia infidelium in secundo, tertio, & aliis gradibus contracta, non esse dissoluenda, cum ad fidem veniunt, ex eo quod illi non tenentur, legibus Canonicis obedire. Ergo consanguinitas in his gradibus Canonicum solummodo est impedimentum, non naturale. Id ipsum definitur in Concilio Agathen. c. 6. & in Aurelianen. IV. c. 27. & in aliis, vt annotat Basil. l. 7. c. 32. & Sancius citat. Vnde Valent. 4. p. d. v. 9. §. 5. p. m. 3. nostræ hærens sententiæ adicit, omnes orthodoxos iam in hoc conuenire

T 4 &

133

Non omnes illi gradus nunc dicunt matrimonium.

234

Iudicio sententiæ iam primam iam non posse sustineri.

132
Omnes illi gradus nunc coniugii dicuntur.

& nullo modo esse tolerandum contrarium errorem, quem olim Catholici Doctores scripsere.

DVBIVM XXXIV.

An Matrimonium contractum in primo gradu lineæ transuersæ, nempe inter Fratrem, ac Sororem iure naturali irritum?

235 **S**ecundam questionem dubio propositam iam euoluo. Esto omnes gradus in linea transuersa consanguinitatis prohibiti *Leuit. 18.* non sint de iure naturæ, num sit saltem aliquis gradus in ea linea, qui ita iure naturæ interdicit matrimonium, ut illud irritet? Primus gradus lineæ transuersæ, ut inter Fratres, & Sorores est interdictum iure naturæ matrimonium. Quia Innocent. III. *cap. Gaudemus, de diuort.* decernit, infideles conuersos ad fidem non separandos esse à coniugio tempore infidelitatis inito in secundo, & alij vltioribus consanguinitatis gradibus: quod legibus Ecclesiæ arctati non fuerint. Ergo à contrario sensu, quando sunt coniuncti in primo gradu, censet Pontifex, esse separandos, quod gradus iure naturali matrimonium irritet. Et quia Abrahamus *Gen. 20.* propterea suavit Saræ, ut dissimulans, se uxorem ipsius esse, diceret se esse sororem: quasi compertum genti illi barbaræ supponens, eam, quæ soror esset, non posse fratris uxorem existere. Quapropter ubi primum Abimelech dignouit, Saram uxorem esse Abrahamæ, sine dubitatione intellexit, non esse veram sororem: & ideo conquestus est, quod ipsum decessisset, dicens ipsius esse sororem. Et quia inter Fratres, & Sorores est quidam naturalis pudor, & quædam naturalis reuerentia, cui valde actus coniugalis turpitudinem alterius detegens aduersatur. Et quia nunquam Ecclesia in hoc gradu dispensauit, cum non semel id fuerit à Pontifice postulatum. Sic Sanchez *lib. 7. dub. 52. num. 11.* cicans Sorum, Henriquez, Valent. vtrumque Ledesm. Tolet. & alios vsque ad vndecim Doctores. Ioan. de Cruce *question. 4. de matrimon. articl. 4. concl. 3.* Valquez *1. 2. dub. 112.* Rebel. *lib. 3. question. 5. num. 13.* Bonacin. *question. 3. punct. 5. num. 12.* Gutierrez *cap. 98. num. 20.* Villalob. *tractat. 14. diffc. 8. num. 6.* & alij asserentes non solum esse illicitum hoc matrimonium (in quo omnes conveniunt) sed & irritum naturali iure, ideoque à Pontifice indispensabile.

236 **N**on est irritum iure naturæ. In nullo gradu lineæ transuersæ consanguinitatis est iure naturæ interdictum matrimonium, ut eodem iure attentio irritum sit: unde attentio solo iure naturæ, validum est matrimonium inter Fratrem, & Sororem, Quia Abrahamus vir Sanctissimus duxit Saram, de qua tamē ipse *Gen. 20.* ait: *Vere soror mea est filia patris mei, & non filia matris meæ.* Vnde vere sororem eius fuisse testantur D. Hieron. *qq. Hebr. in Gen. Clem. Alex. 1. 2. Strom. Caiet. ad Genesios locum. Sotus 1. 2. de inst. qu. 3. art. 8. ad 4.* Et quia *2. Reg. 13.* cum Thamar Filia Dauid à Fratre suo Amon opprimeretur, sic profatur: *Noli frater mi, noli*

opprimere me, noli facere stultitiam hanc: quin potius loquere ad Regem, & non negabis me tibi. Non ergo iniustum erat, aut nefas existimatum inter Fratres, & Sorores coniugio colligatos. An non mundi initio fratres suas ducebant uxores? Ita quidem, nec de diuina dispensatione constat. Ita Basil. *lib. 7. cap. 32. à num. 3. vsque ad 14.* D. Thom. *2. 2. quest. 154. art. 9. ad 3.* Caiet. *ibi. Scot. in 4. dist. 40. qu. vnic. art. 2.* Durand. *qu. vnic. num. 9.* Coninch. *dub. 31. num. 19.* Hurtad. *dub. 17. diffc. 5.* Cornejo *d. 7. dub. 13.* & vltim. & alij viginti sex Doctores apud Sancium citatum, & me citato, Diana *part. 8. tractat. 1. resolut. 70.*

Probabiliorem hanc reor esse sententiam. Quia cum Frater, ac Soror non sint directè vna caro, ut sunt pater, & filius: nec inter ipsos repugnet æqualitas, nec sit mutua reuerentia debita, quia neuter est superior: non video unde matrimonium inter eos initum coniugij substantiæ adnerari: ac prouide nullatenus erit iure naturæ irritum. Profecò quod iuri naturali contrarium est, omnes gentes detestantur, nulloque tempore licitum esse reperitur: coniugia fratrum mundi initio licita fuisse quis ambigat? Infero, posse Pontificem in fratrum coniugio dispensare, quod si non gessit vnquam prudentissimæ voluntatis, non absolutæ potestatis indicamentum.

CAPVT XXIV.

Circa Cognationem Spiritualem.

DVBIVM XXXV.

An per Sacramentum Penitentia contrahatur, aliquod cognationis spiritualis vinculum, ratione cuius sit specialis luxuria circumstantia necessario confitenda, ac confessionis filiam accessisse?

NERTVM est, Spiritualem Cognationem, ex qua matrimonium dirimitur, solum ex Sacramentis Baptismi, ac Confirmationis ortum habere. Sic deciditur *cap. final. de cognat. spirit.* Quia cognatio spiritualis solum contrahitur ex spirituali generatione, sicut cognatio carnalis ex generatione carnali. At generatio spiritualis est duplex vna per Baptismum, in qua regeneratur homo quasi fontendus intra Ecclesiæ vterum: & altera per Confirmationem, per quam iam baptizatur roboratur, ex quasi extra Ecclesiæ vterum spiritualiter exponitur. Quæ si erit igitur, num ex Sacramento Penitentia nascatur saltem cognatio quædam spiritualis, inter Confessarium, ac feminam penitentem, quæ licet non inducat effectum